

МАЗМҰНЫ
СОДЕРЖАНИЕ
CONTENT

Байдильдинова Д.К. Мәтінмен жұмыс арқылы оқушылардың шығармашылық қабілеттерін дамыту.....	3
Муратбекова Н.Т., Хадесова Ж.Е., Жомартова А.К., Амирова Диана С., Сулейменқұлов Ж.Д. Развитие навыков безопасного поведения учащихся через моделирование ситуативных заданий.....	5
Алмабекова Г.А. Химия пәнінде жобаға негізделген оқытуды жүзеге асыру.....	10
Мукашова Ж.К. Зерттеп оқу әдісі арқылы оқушылардың мәтін тілін талдау дағдысын дамыту.....	12
Иманбекова Н.Н., Иманбекова А.Н. Әдеби үстел ойындары арқылы оқушылардың зерттеушілік дағдыларын дамыту.....	15
Байжуманова А.Ж., Искакова Р.А. Саралаудың күрделендіру және креативтілік принциптері арқылы оқушылардың жазба жұмысын қалай жақсартуға болады?.....	18
Искакова Р.А. «STEAM» сабақ арқылы оқушылардың зерттеушілік қабілеттерін дамыту.....	20
Таубалдиева А.Т. Қазақ тілі сабақтарында PBL әдісін қолдану арқылы 8Т2 сынып оқушыларының талдау дағдысын жетілдіру.....	23
Райымбекова И.Қ. Өндірістік экология пәнін оқытуда CASE-STUDY тәсілін қолданудың студенттердің зерттеу құзіреттілігін қалыптастыруға әсері.....	26
Мұратқалиұлы А. «Мектеп оқушыларының белтемірге (турникке) тартылуын дамыту».....	29

қарым-қатынас орната алуына, пікірін жазбаша да, ауызша да жеткізе білуіне барынша жағдай жасалуы керек.

Оқушыларға дайын клишелер мен кестелер беру арқылы да жазылым дағдыларын дамыту ұсынылады.

Әдебиеттер тізімі

1. Оразбаева Ф.О. Тілдік қатынас: теориясы және әдістемесі // Алматы. – 2000. – Б. 32-33.
2. <http://www.myshared.ru/slide/1452079/> Презентация на тему: «Саралап оқытуды ұйымдастыру».
3. З.М.Т.Отыншиева, Л.С.Сырымбетова, Н.Станчулардың «Дифференциалды оқыту – үлгермеушілікті жою мақсатында жүргізілетін оқытудың өзіндік түрі» https://rep.ksu.kz/bitstream/handle/data/7604/Otyynshieva_Differencialdi_71-78.pdf?sequence=1&isAllowed=y – мақала

Искакова Роза Абилайхановна

Алматы қаласы химия-биология бағытындағы Назарбаев Зияткерлік мектебінің модератор мұғалімі

e-mail: iroza-71@mail.ru

«STEAM» САБАҚ АРҚЫЛЫ ОҚУШЫЛАРДЫҢ ЗЕРТТЕУШІЛІК ҚАБІЛЕТТЕРІН ДАМУ

Мәселенің сипаттамасы. «7Т1 сынып оқушыларының жазылым дағдыларын графикалық органайзерлер арқылы қалай жетілдіруге болады?»

Шешімін ұсыну. Оқу барысында пән мұғалімдерімен зерттеу сабағы негізінде қазақ әдебиеті (Искакова Р.А.), география (Сулейменқұлов Ж.Д., Жұмабаева Н.А.), биология (Торгаева Э.А.) және өнер пәні (Джумағалиев А.А.) мұғалімдері арасында топ құрылып, 7«А», «В» сыныптарының оқушылары туралы әңгіме жүргізілді. Осы бас қосуда тақырып таңдалды, пән бойынша қарастырылатын мақсат, әдіс-тәсіл, мақсатқа сай жұмыс түрі, саралау тапсырмалары т.с.с. талқыланды. Тақырып – М.Әуезовтың «Көксерек» әңгімесі. Тапсырма легі үш кезеңнен тұратыны нақтыланды. Біріншіден, биология пәні Құрмаш пен Көксеректің өсу динамикасын анықтап, график жасап, оның негізінде сипаттау мәтінін, география пәні бойынша қасқырдың мекендейтін жерлерін зерттеп, Көксеректің жүру жолының картасын жасап, ауыл тұрғындарына үлгі негізінде жаднама, ал өнер пәні бойынша Құрмаш пен Көксеректің бойындағы қасиеттері арқылы пазл құрастырып, екі кейіпкердің бейнесін шығару және Құрмашқа хат жазу жоспарланды. Сабақтың қорытынды бөлімінде оқушыларға қасқырдың тісі, қасқыр тісінің элементтері бар әшекей бұйым – алқа, қасқыр ішіктің суреті берілді де, оның мәнін анықтау ұсынылды. Оқушылар қасқырға қатысты мәліметтермен танысып, өз ойларын анықтаған соң, әңгіме негізінде қасқыр жыртқыш аң, қатыгез, ешкімді аямайды, адамдардың бойында үрей туғызады, онда неге қасқырдың кейбір қасиеттерін дәріптейміз деген сұрақ арқылы «Қасқырдың қазаққа жақындығы қандай?» деген проблемалық сұрақ туып, «STEAM» сабақ «Қасқырдың қазаққа жақындығы» деген ғылыми жобаға ұласты.

Зерттеу әдістері. Оқушының ақпараттарды іріктеуі, көркем әдебиет пен ақпарат көздерінен алынған мәліметтерді іріктеп, қолдануы, салстыстыру арқылы дәлелді тұжырым жасауы, өзін-өзі, топаралық бағалау парағы, пазл, карта, график, диаграмма жасау арқылы зерттеу, жауап және бақылау парақтары.

Нәтижелер және рефлексия. Зерттеу біз ұсынған гипотезаны растауға және келесі қорытындыларды жасауға мүмкіндік берді:

7. Мұғалімдердің кәсіби шеберлігі нәтижесінде бірнеше сабақ аясында оқушылармен бір тақырыпты ғылыми тұрғыдан зерттеудің тиімді болатыны анықталды.
8. Зерттеу сабағын ұйымдастыру, құру, жоспарлау барысы арқылы проблемалық іс-әрекеттерді шешетін, өз ойларын сабақ кезеңдеріндегі тапсырмалар арқылы жүзеге асыруды көздеген мұғалімдер тобы. Олар зерттеу сабағының күтілетін нәтижеге қол жеткізу мен нақты мәселелерді шешу барысында тәжірибелеріне түзетулер енгізеді және шығармашалық тұрғыдан жетілулеріне септігін тигізеді.
9. Зерттеу сабағын бірлесіп жоспарлау, оқыту, бақылау және кері байланыс беріп, пікір алмасу мұғалімнің кәсіби тұрғыдан дамып, өсуіне ықпал етеді. Осындай бас қосу аясында сан алуан идеялар туындап, оны жүзеге асыру, шешу мен талқылаулар және қарым-қатынас пен тәжірибе алмасуға мүмкіндік беретін орта болып табылады.
10. «STEAM» сабақ барысында сынып оқушыларының басқа пән тұрғысынан көрсете білген қабілеттері арқылы оларды танып-біліп, осыған орай оқушының деңгейі мен қабілетін негізге алып жұмыс жасау мүмкіндігі туындайды.

Осылайша, зерттеу процесін «STEAM» сабақта ұйымдастыру бірқатар ұтымды тәсілдерге ие болады, оларды атап айтсақ:

- мұғалімдердің кәсіби әрі шығармашылық қауымдастығын құру;
- жаңа идеяларды ортаға салып, әрбір мұғалімнің идеясымен санасу, жеке пікірін тыңдау;
- жұмыс барысында жіберілген кемшіліктерді анықтап, бірлесе отырып, түзетулер енгізу;
- өз ойларын жеткізе білу және өз жұмысына рефлексия жасау;
- әріптестермен, оқушылармен, ата-аналармен байланыс жасау;
- оқушының жеке ерекшеліктерін, қызығушылықтарын және талап-тілектерін ескеру;
- жұмыс нәтижесі бойынша сыни тұрғыдан ойлау: жұмыс барысындағы тиімді және тиімсіз тұстарын анықтау;
- оқыту дағдыларын меңгерту мақсатында тәжірибе алмасу, жаңа әдістемелер мен оқыту әдістерін зерделеу;
- ойды жүзеге асыру, жаңа технологиялар мен жаңа әдістерді талқылау;
- әріптестер мен оқушыларды бірлесіп жұмыс істеуге ынталандыру;
- көшбасшылық және басқарушылық қасиеттерді дамыту.

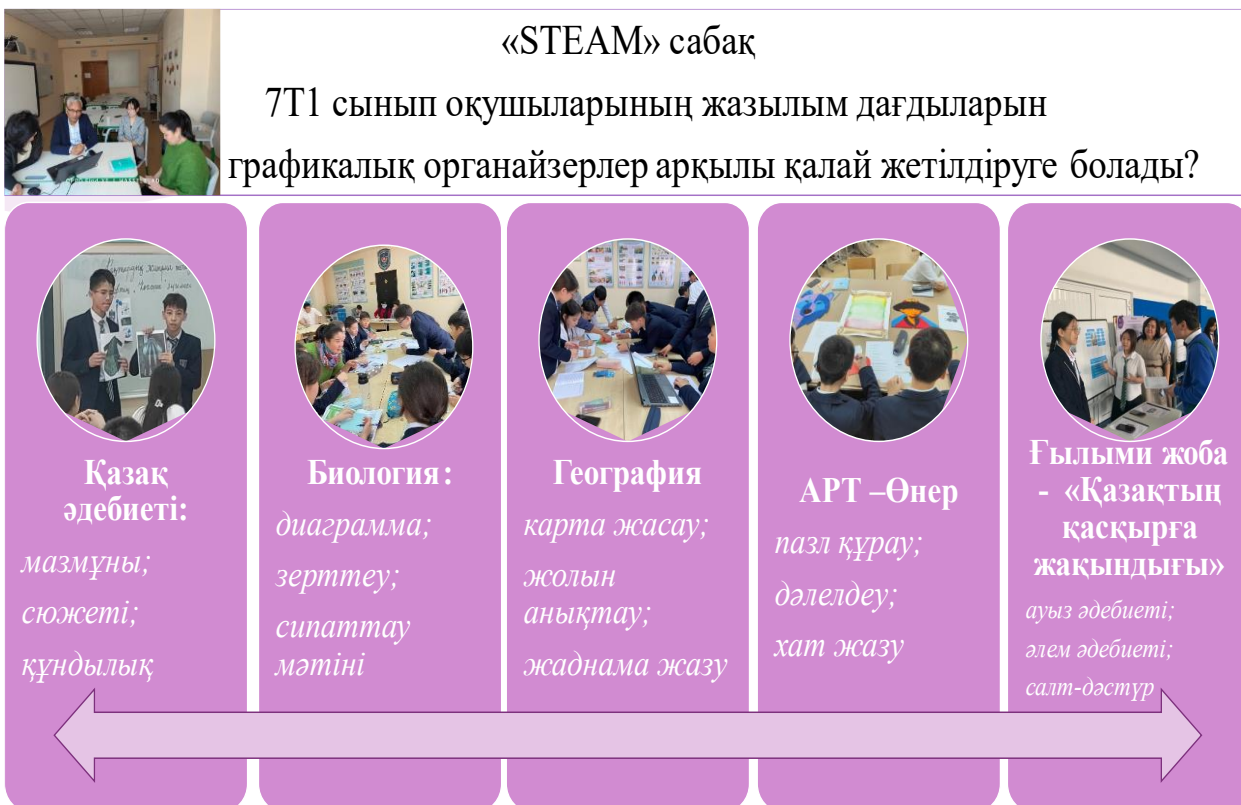
Зерттеу перспективасы бойынша ұсыныстар.

Эксперименттік жұмыстың нәтижелерін қорытындылай отырып, келесі ұсыныстарды енгізуге болады:

7. Логикалық ойлаудың бірізді қалыптасуына мүмкіндік беру.
8. Тіл бірліктерін функционалдық тұрғыдан танып-білу.
9. Зерттеу сабақтарының үздік тәжірибелерін қолдану.
10. Педагогикалық іс-әрекеттің аралық және соңғы нәтижелерін зерделеу, жинақталған мәліметтерді интерпретациялау.
11. Іс-әрекеттегі зерттеу арқылы кәсіби біліктілікті арттыру.
12. Кәсіби даму негізінде оқушылардың білім сапасын арттыру.

Әдебиеттер тізімі

1. Инструкция для учителя. Лидерство в педагогическом сообществе учителей. АОО «Назарбаев Интеллектуальные школы», 2012.
2. Исследование в действии. АОО "Назарбаев Интеллектуальные школы", Астана, 2012.
3. Методические рекомендации по организации технологии STEAM в дополнительном образовании: интеграция естественно-научной, технической и художественной направленностей, <https://prodod.mosow/archives/28596>

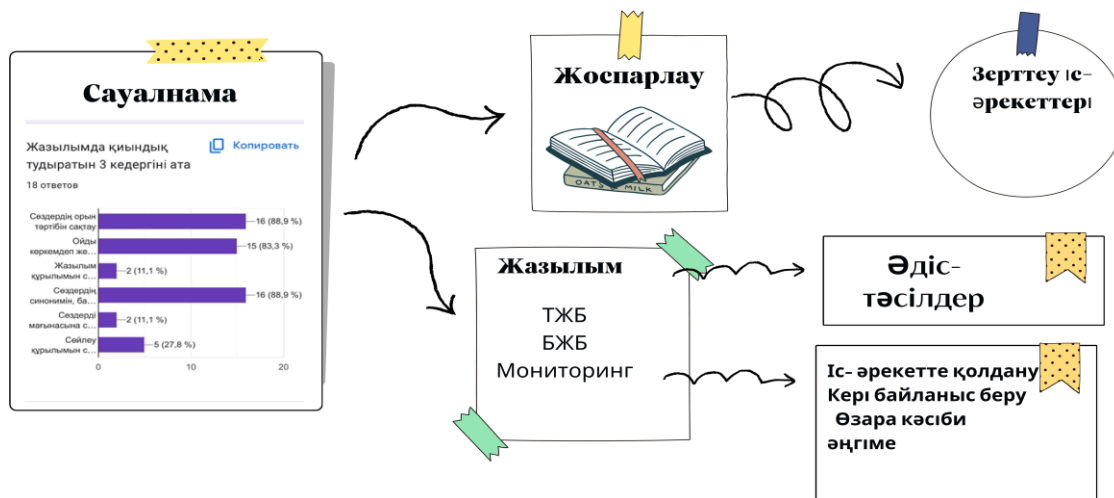

Сурет – 1.

Сурет – 2

Зерттеу сұрағы:
Саралаудың күрделендіру және креативтік принциптері арқылы 9N
сынып оқушыларының жазба жұмысын қалай жақсартуға болады?
 Алматы қаласы ХББ НЗМ қазақ тілі мен әдебиет пәні мұғалімдері Исакова Р.А.,
 Байжұманова А.Ж.

<p>«Үш деңгейлік кесте», «Комикс», «Тарсия», «Дудлинг» әдістері Шығармашылық жұмыс түрлері</p>	<p>Орынды қолданыс: •...ғылым идеяларының теңізі... •Иновациялық прогресс күтіп тұрмайды. •...Алматылықтар үлкен қадам жасайды. •...қала көтере алмайды. •... Ақсақалды қарттай қыс келді •...шу көтерудің керегі жоқ •Қала қалың ұйқыда т.с.с</p>	<p>Орынсыз қолданыс: •...кітапты жүктей тасып жүреді. •...ашық аспанмен бірге... •...ұш ыдысты жедім. •...көше сабырлап ұйықтайды. •...менің басыма кірмей тұр •...әлем әрі қарай бара жатыр. •...нан табу үшін қиын болады. •...өз ыдысында отырмады. •...осы істі ұстады</p>	<p>Кедергілер: тілдік кедергілер: •оқушы қызығушылығының төмендеуі; •тілдік ортаның болмауы. Шешу жолдары: •оқушы мен мұғалім арасында жақсы қарым-қатынас; •белесенді әдіс-тәсілдерді ұтымды қолдану; •саралау тапсырмалары мен түрлі танымдық платформаларды қолдану; •оқушы қызығушылығын оята білу т.с.с.</p>
--	--	--	--

Сурет – 4

Таубалдиева Ақбота Тұрысбайқызы
 Алматы қаласы химия-биология бағытындағы Назарбаев Зияткерлік мектебінің модератор
 мұғалімі, педагогика ғылымдарының магистрі
 e-mail: taubaldieva_a@hbalm.nis.edu.kz

ҚАЗАҚ ТІЛІ САБАҚТАРЫНДА PBL ӘДІСІН ҚОЛДАНУ АРҚЫЛЫ 8Т2 СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ ТАЛДАУ ДАҒДЫСЫН ЖЕТІЛДІРУ

Мәселенің сипаттамасы. «Қазақ тілі сабақтарында PBL әдісін қолдану арқылы 8Т2 сынып оқушыларының талдау дағдысын жетілдіруге бола ма?»